

Programinių kūrinių klausimai

1. M. Mažvydas. Katekizmas

1. Kur ir kada parašytas Katekizmas? Kodėl būtent ten ir būtent tada? (Istorinis kontekstas)
2. Kodėl Mažvydas parašo Katekizmą, o ne kito žanro kūrinį?
3. Kokios dalys sudaro Katekizmą? Kurią dalį skaitėme ir nagrinėjome per pamokas?
4. Kaip prakalba pradeda? Kuo ši pradžia ypatinga, kuo ji skiriasi nuo kitų skaitytų kūrinių pradžių?
5. Remdamiesi Katekizmo prakalba nurodykite visas priežastis, kodėl reikia Katekizmą skaityti (kiekvieną priežastį paremkite citata)?
6. Remdamiesi prakalba įrodykite, jog nuo užimamos socialinės padėties priklauso ir atsakomybės dydis?
7. Kokią reikšmę Lietuvos kultūrai turi Mažvydo katekizmas?

2. J. Radvanas. Radviliada

1. Koku tikslu buvo parašytas šis kūrinys? Kokie istoriniai įvykiai jame vaizduojami?
2. Kas „Radviliadoje“ pasakyta apie Lietuvą? (Teiginius paremkite citatomis).
3. Apibūdinkite pagrindinį veikėją. Ką jis veikia, kokie jo tikslai? (Pateikite citatų).
4. Kas vaizduojama Radvilos skyde? Kokią reikšmę skydas turi mūšyje?
5. Kodėl Radvilai sapne pasirodo Vytautas? Ką Vytautas pasako?
6. Aptarkite priešmirtinę Radvilos kalbą. Į ką kreipiasi, ko prašo?
7. Įrodykite, kad „Radviliada“ atitinka herojinės poemos požymius ir Renesanso epochos idėjas.

3. Daukša „Prakalba į malonųjį skaitytoją“

1. Kuo Daukšos prakalba skiriasi nuo Mažvydo prakalbos? Nurodykite istorines tų skirtumų priežastis.
2. Kokiomis pagrindinėmis temomis kalbama prakalboje? Kiekvieną temą paremkite citatomis.
3. Įrodykite kūriniu Daukšos mintį, kad gimtoji kalba turi būti vartojama ne tik namuose, bet ir viešojoje erdvėje. (Paremkite citatomis)
4. Kas atsitinka, kai paniekinama gimtoji kalba? (Paremti citatomis)
5. Kokia Daukšos „Prakalbos į malonųjį skaitytoją“ kultūrinė ir istorinė reikšmė?

4.Kr. Donelaitis. Metai

1. Kur ir kada parašyta poema? Kuo ji svarbi Lietuvos kultūrai ir istorijai?
2. Kaip ir kodėl skirstomi poemos veikėjai? Koks to skirstymo tikslas?
3. Kur ir kada vyksta poemos veiksmas?
4. Pasirinkite vieną teigiamą ir vieną neigiamą veikėją. Trumpai juos aptarkite.
5. Pateikite bent 3 Jums aktualius pamokymus iš poemos (paremkite citatomis).

5.A. Mickevičius „Odė jaunystei“, „Akermano stepės“, „Ponas Tadas“

1. Kodėl Mickevičius vadinamas reikšminga Europos Romantizmo figūra?
2. Kas aukštinama eilėraštyje „Odė jaunystei“? Koku būdu tai daroma?
3. Kokia naujos epochos vizija piešiama „Odėje jaunystei“?
4. Koks pagrindinis soneto „Akermano stepės“ motyvas? Ko nori, siekia lyrinis subjektas? Ar jam tai pavyksta?
5. Ką bando pasakyti poetas poemos „Ponas Tadas“ pirmomis eilutėmis? Koku būdu įmanoma susigrąžinti tai, ko nebeturi?

2

6. Baranauskas. Anykščių šilelis

1. Kas įkvėpė Baranauską parašyti poemą „Anykščių šilelis“?
2. Kas aprašoma pirmoje dalyje? Koku nuoseklumu aprašymas komponuojamas?
3. Koku būdu žmogus patiria miško (gamtos) grožį? Įvardykite visus būdus, pateikite citatų.
4. Kokias ryšiais susieti žmogus ir gamta? Kas yra gamta žmogui (fonas, mokytojas, gyvenimo dalis, partneris, kaimynas). Paremkite citatomis.
5. Antroje dalyje pateikiama šilelio (miško) istorija. Pateikite nuoseklią įvykių, susijusių su šileliu, grandinėle.
6. Kaip poema baigiama? Ką tokia pabaiga galėtų reikšti?

8. Maironis. Poezija

1. Kokios pagrindinės Maironio kūrybos temos? Kiekvienai temai pateikite eilėraščių pavyzdžių.
2. Kas svarbu eilėraščio „Taip niekas tavęs nemylės“ lyriniam subjektui? Ką jis jaučia, dėl ko išgyvena?

3. Kokią praeitį ir kokią dabartį mato eilėraščio „Trakų pilis“ lyrinis subjektas? Kodėl jam „verkė iš skausmo širdis“?
4. Koks tėvynės paveikslas piešiamas eilėraštyje „Kur bėga Šešupė“?
5. Ko siekia eilėraštyje „Užtrauksim naują giesmę“ lyrinis subjektas? Kam skirta giesmė? Kokie trys dalykai gali pakeisti Lietuvą? Kas smerkiama? (Paremti citatomis)
6. Kokiems darbams kviečiama eilėraštyje „Nebeužtvenksi upės“? Koks ryšys tarp upės bėgimo, bėgančio laiko ir naujų idėjų?
7. Apie kokią mylimąją kalba eilėraščio „Taip niekas tavęs nemylės“ lyrinis subjektas? Kas suteikia poetui įkvėpimą ir kas iš to įkvėpimo gimsta? (Paremkite citatomis)

9.V. Kudirka. Poezija

1. Trumpai aptarkite Kudirkos gyvenimo kelią. Kodėl Kudirka vadinamas pagrindiniu tautinio sąjūdžio ideologu (chrest. 198-199)?
2. Kokios modernios tautiškumo vertybės iškeliamos „Tautiškoje giesmėje“?
3. Kiek eilučių pradedama tuo pačiu žodžiu? Koks tas žodis? Ką jis galėtų reikšti?
4. Visi pamokose analizuoti eilėraščiai buvo parašyti tam tikroms progoms („Varpas“, „Tautiška giesmė“, „Labora“). Dar kartą prisiminkite tas progas (inf. ieškokite chr. II dalis 200 psl.)
5. Kokią pagrindinę mintį siunčia eilėraštis „Varpas“? Dėl kokių priežasčių šis eilėraštis gali būti aktualus ir šiandien? (inf. 200 psl.)
6. Kokius jauno žmogaus gyvenimo orientyrus formuluoja lyrinis subjektas eilėraštyje „Labora“? Dėl ko perspėja? (Paremti citatomis)

10. Vaižgantas. Dėdės ir dėdienės

1. Trumpai nusakykite istorijos esmę.
2. Kada ir kur vyksta apysakos veiksmas?
3. Įvardykite veikėjus. Kokie jie? Kokie jų siekiai, tikslai? Kaip tų tikslų siekia?
4. Kaip mezgasi Mykoliuko ir Severiutės meilė? Kodėl jiems nelemta būti kartu?
5. Kaip jaučiasi Rapolas Geišė supratęs, jog yra įsimylėjęs? Kokių veiksmų jis imasi?
6. Ką išgyvena Mykoliukas sužinojęs, jog Severiutė išteka už Geišės? (Paremti citatomis)
7. Kaip susiklosto veikėjų gyvenimai po baudžiavos panaikinimo? Kaip apysaka baigiama?

11. J. Biliūnas. Liūdna pasaka

1. Kokias istoriniai įvykiais paremta apysakos istorija?
2. Trumpai nusakykite istorijos esmę.
3. Kodėl Petras Banys išeina į sukilimą? Kas jį paskatina? (Paremkite citatomis)
4. Kokį pranašišką sapną susapnuoja Juozapotą Petro išėjimo naktį? Kaip tas sapnas pildosi tikrovėje?
5. Nurodykite Juozapotos visus išgyvenimus (įvykius, nutikimus, būsenas, jausenas) nuo žodžių: „jauni ir gražūs, abu mylėjo vienas antrą“ iki „tai ne akys. Tai buvo du taškai, klaikūs, be gyvybės.“ Kokios priežastys nulemia tokį pasikeitimą?
6. Nurodykite pagrindines apysakos temas.

12. J. Biliūnas. Vagis

1. Trumpai nusakykite istorijos esmę.
2. Kaip ir kodėl seniai nutikusi istorija paveikia pasakotojo gyvenimą?
3. Kam apie nutikimą pasipasakoja Jokūbas?
4. Kokios priežastys sulaiko Jokūbą nuo prisipažinimo? (Paremkite citatomis)
5. Kaip Jokūbas bando pateisinti savo poelgį?
6. „O dabar dažnai tas pats kirminas mano širdį graužia.“ Kaip suprantate šiuos pasakotojo žodžius?
7. Kas, Jūsų manymu, yra sąžinė? Kodėl Jokūbui senstant sąžinės balsas ne silpsta, bet, atvirkščiai, stiprėja?

4

13. J. Biliūnas. Ubagas

1. Trumpai nusakykite istorijos esmę.
2. Kuo panašūs abiejų – pasakotojo ir Petro Sabaliūno – likimai? (Paremkite citatomis)
3. Kokį Petrą Sabaliūną prisimena pasakotojas? Kas iš to, kad pasakotojui senelis yra pažįstamas?
4. Įvardinkite, kaip jaučiasi pasakotojas duodamas duoną, o ubagas – imdamas? Kas sunkiau: duoti ar imti?
5. „Tikra teisybė: ne vienas užaugęs norėtų kuo greičiausiai savo tėvus iš namų išvežti, tik nedrįsta arba gėdis.“ Kas ir kam taria šiuos žodžius? Ar jūs pritariate šiai minčiai?

14. V. Krėvė. Skirgaila

1. Įvardykite kūrinio žanrą. Nurodykite šio žanro pagrindines ypatybes.
2. Kur ir kada vyksta veiksmas?
3. Apibūdinkite pagrindinį veikėją? Kokie jo tikslai, norai, siekiai? Kokias būdais savo siekius jis įgyvendina? (Nurodykite konkrečias situacijas)
4. Kokių tikslų turi atvykę į pilį svečiai? Kaip į juos reaguoja Skirgaila?
5. Trumpai nusakykite Onos Duonutės istoriją.
6. Kokį vaidmenį suvaidina Keleris?
7. Kokia pagrindinių veikėjų baigtis? Ką sako tokia pabaiga?
8. Nurodykite priežastis, kodėl Skirgaila yra tragiška asmenybė? (Paremkite citatomis)

15.J. Savickis. Kova

1. Kodėl Savickis vadinamas modernios prozos kūrėju?
2. Grožis – vertė. Bet novelėje vaikas sako: „Viskas būtų gerai, kad mano mamanka nebūtų tokia graži!“ Kodėl mamos grožis verčia vaiką nerimauti?
3. Trumpai aptarkite vaiko kelionę. Kokių minčių ir jausmų jam sukelia susitikimas su žyduku? (Paremkite citatomis)
4. Apie kokį tėvą svajoja berniukas? Koks jis yra iš tikrųjų? (Paremkite citatomis)
5. Koku tikslu vaikas užaina į karčemą? Kaip jis elgiasi?
6. Kaip reaguoja motina?
7. Kaip baigiasi novelė? Ką tokia pabaiga galėtų reikšti?

16.J. Savickis. Fleita

1. Dėl kokių priežasčių Žiogas nebegali gyventi taip, kaip gyveno iki šiol? Ką jis nutaria daryti?
2. Aptarkite Žiogo kelionę į kaimą.
3. Kaip Žiogą sutinka giminaičiai? Kokios gyvenimo sąlygas suteikia?
4. Dėl kokių priežasčių ir kokios permainos įvyksta giminaičių santykiuose su Žiogu? Kas pasikeičia?
5. Kokio darbo yra priverstas imtis Žiogas, kad „nevargintų gerųjų žmonių“? Kaip suprantate šį pasakymą?
6. Kokia novelės pabaiga? Ką tokia pabaiga reiškia?

17.J. Savickis. Ad astra

1. Kaip pradeda novelė? Kokių „reformų“ nutaria imtis Dalba?

2. Aptarkite šuns skandinimo epizodą. Kodėl ir kokius jausmus išgyvena Dalba? (Paremkite citatomis)
3. „Tarytum kas pradėta ir pusiau kelyje mesta.“ Kas norima pasakyti šiais žodžiais?
4. Kaip nusiteikęs ūkininkas grįžta namo? Kas jam labiausiai rūpi?
5. Kaip novelė baigiama? Ką galėtų reikšti tokia pabaiga?

18. V. Mykolaitis – Putinas. Altorių šešėly

1. Kaip romano pavadinimas susijęs su visu romanu?
2. Kokius išbandymus patiria romano herojus dalyje „Bandymų dienos“? kokius svarbius dalykus jis supranta?
3. Kokius žodžius Liudas Vasaris įrašo savo dienoraštyje ketvirtais seminarijos metais (chr. 12 kl. psl. 58)? Kaip tie žodžiai atspindi jo išgyvenimus?
4. Su kokias žmonėmis susitinka Vasaris dirbdamas vikaru („Eina gyvenimas“)? Kaip tos pažintys paveikia Vasarį? (Paremti citatomis)
5. Kokie pokyčiai įvyksta užsienyje? Kodėl Liudas Vasaris slepia nuo aplinkinių tuos pokyčius?
6. Kokie įvykiai paskatina Liudą Vasarį galutiniam apsisprendimui („Išsivadavimas“)?
7. Liudas Vasaris labiau panašus į ryžtingą Skirgailą ar neryžtingą Hamletą? Kodėl?

6

19. B. Sruoga. Dievų miškas

1. Aptarkite istorinį, biografinį atsiminimų romano kontekstą.
2. Apibūdinkite tematiką, veiksmo vietą ir laiką.
3. Apibūdinkite pasakotoją.
4. Įrodykite, kad pasakotojas šaiposi iš lagerio budelių. (Paremkite citatomis)
5. Kokias būdais lageryje naikinamas žmogus? Pateikite konkrečių situacijų.
6. Kas padeda kai kuriems kaliniams išlikti žmonėmis? Kas jiems teikia jėgų gyventi, vilties?
7. Kaip romanas buvo priimtas to meto Lietuvoje?